

Setkání „u kulatého stolu“ k průřezovým tématům týkajícím se všech cílových skupin

Datum: 6. 11. 2019
Přítomní: Cenefelsová Sylva – STP OkO Domažlice
Černá Lucie – Network East-West
Denk Lukáš – Dům seniorů Kdyně
Hrušková Hana – MCSRS Domažlice
Jelínková Ilona – OSVZ MěÚ Domažlice
Junková Markéta – Město Poběžovice
Krýslová Petra – Diakonie Západ
Ladyga Jekaterina – Diakonie Západ
Lukášková Miroslava – Domácí péče Domažlice, s.r.o.
Mikschiková Michala – Tichý svět, o.p.s.
Najmanová Martina – KÚ PK
Paidarová Michaela – CZPPK Domažlice
Pechoušková Kateřina – CPIC pro Plzeňský kraj
Praisová Adéla – Diakonie Západ
Randová Mirka – ZŠ a MŠ Česká Kubice
Routová Lucie – Doma ve Kdyni
Sladká Kocková Petra – Domažlická nemocnice, a.s.
Soukupová Petra – CPIC pro Plzeňský kraj
Stauberová Lenka – Město Kdyně
Svoboda Jiří – Diecézní charita Plzeň
Šuchová Michaela – KÚ PK
Ticháčková Lenka – UCHO, z.s., Centrum Ouško
Vísnerová Lucie – Dům seniorů Kdyně
Vrobel Vojtěch – Diakonie Západ
Zedková Klára – Dům seniorů Kdyně

Místo konání: Městské centrum sociálně rehabilitačních služeb - domov pro seniory, Domažlice

Program setkání:

1. Podklady k bytové problematice na Domažlicku
2. Bariéry, doprava, nezaměstnanost
3. Informovanost o službách, spolupráce subjektů v sociální oblasti, provázanost služeb
4. Různé a diskuze

Ad 1. Podklady k bytové problematice na Domažlicku

V úvodu setkání představilo CpKP podklady k průzkumu bytové problematiky na Domažlicku:

Průzkum bytové problematiky vznikl jako reakce na zjištění analytické etapy KPSS - v regionu chybí zejména dostupné a sociální bydlení, a to napříč cílovými skupinami.

Cílem bylo: zmapovat stávající bytový fond a záměry obcí v oblasti bydlení, zkušenosti obcí s bytovou nouzí občanů a jejím řešením a celkově přístup obcí k problematice bydlení.

Vedlejším cílem bylo zmapovat také povědomí starostů obcí o působnosti sociálních služeb, jejich zkušenosti a problémy v sociální oblasti v obcích.

Zdroje:

- polostrukturované rozhovory se zástupci obcí
- byl proveden výběr respondentů ze 4 skupin obcí rozdělených dle počtu obyvatel – celkem vybráno 22 obcí
- provedeno 21 osobních rozhovorů v období březen – říjen 2019, 1 telefonický rozhovor, rozhovory povětšinou se zástupci obcí, dále se sociálními pracovníky či pracovníky pečovatelské služby

Bytový fond a záměry obcí:

- obce do 499 obyvatel buď nemají žádný byt, nebo povětšinou v řádech jednotek (max. má jedna obec 12 bytů), i některé větší obce (do 2 000 obyvatel) mají pouze pár bytů
- struktura bytového fondu: běžné byty, sociální, služební, krizový byt, v DPS, se sníženým nájmem, bezbariérové
- nájem: cca 20,00 – 71,00 Kč/m² – RK od cca 110 do 210 Kč/m² (+ kauce, provize RK)
- obce zaznamenávají poptávku po bydlení – zájem zejm. o rodinné domy, ale i byty, chaty
- *přístup obcí:* plány na výstavbu obecních bytů (běžné, sociální, malometrážní, bezbariérové, objekt se sociálními byty), výkup objektů v minulosti prodaných, v majetku obcí nemovitosti k využití pro bydlení (zámek, bývalý zámek, stará škola, kasárny, domy), některé obce vyčleňují pozemky pro výstavbu domů – problém: rekonstrukce nemovitostí, dotace - jen asi 2 obce neplánují rozvoj bytového fondu (spíše zkvalitňování)

Pravidla pro přidělování bytů:

- některé obce vedou evidence žádostí o byty a pořadníky žadatelů, mají zpracovaná pravidla pro přidělování bytů – ve dvou případech hodnocení prostř. **obodovaných kritérií**, v rámci kterých se hodnotí situace žadatele (rodinný stav, věk, stávající bydlení, počet dětí, naléhavost bytové situace, tíživá rodinná situace...)
- některé obce nevedou pořadníky zájemců – zveřejňují se volné byty
- v některých obcích nejsou stanovena pravidla pro přidělování bytů
- *podmínky přidělení běžných obecních bytů:* trvalé bydliště, zaměstnání, bezdlužnost, vlastnictví/spoluvlastnictví nemovitostí, kauce, prokázání schopnosti hradit nájem, důvod podání žádosti + opakované podání, upřednostňování rodin s dětmi, posouzení sociální situace - znalost
- o přidělení bytu rozhoduje většinou rada města, často na návrh bytové komise – někde členkou soc. pracovnice, někde se sociální odbory k žádostem nevyjadřují a neúčastní se komisí
- byty v DPS – často nabízeny i občanům okolních obcí – některé obce vedou pořadníky a byty přidělují na základě doporučení soc.odboru, soc. a zdrav. komise či pracovnice peč. služby; některé obce nevedou pořadníky - zveřejňují se volné byty

Zkušenosti obcí s bytovou nouzí občanů:

- *obce a menší města* mají zkušenost s krizovou bytovou situací občanů zejm. z důvodu dluhů - pro řešení těchto situací využívají obecní byty, pokud jsou volné; *ve větších městech* situace rozmanitější – další kapitola
- problémy občanů v souvislosti s bydlením – *v menších obcích* snaha pomoci, pokud občan pomoci chce – zkušenosti se splátkovým kalendářem, ponechání nájmu, práce pro obec; *ve větších městech* problémy řeší někde správce bytů – upomínky, splátkový kalendář, spolupráce se soc. odborem v případě rodin (OSPOD)
- sociální bydlení – zkušenost města s přidělováním bytů nižší kategorie osobám v bytové nouzi (3 měsíční smlouva) při zajištění podpory v bydlení
- některé obce o sociálním bydlení neuvažují – neexistence legislativy, nevnímaná potřebnost (sociálně nepříznivé situace jsou řešeny prostřednictvím běžných obecných bytů + sociální práce POÚ)
- chybí bydlení pro rodiny s dětmi, seniory, jedince propuštěné z výkonu trestu a zařízení pro výkon ústavní výchovy, (chráněné) bydlení pro psychiatricky nemocné, kteří s podporou zvládnou sami bydlet, problematické bydlení nesvéprávných občanů, klientů AD
- zkušenosti a praxe soc. odboru při řešení bytové nouze klientů – 20 % klientů odboru AD v Domažlicích, 80 % AD v republice, 20 % rodina

Možnosti řešení bytové nouze v regionu:

Pobytové sociální služby:

- Azylový dům Domažlice – 29 lůžek (lůžka i pro děti či seniory a rodiny s dětmi), plné kapacity a neuspokojené žadatele o službu (v roce 2017 – 75 žadatelů, k 17. 5. 2019 – 116 žádostí)
- Domov pro matky s dětmi v tísní – 21 lůžek, zařízení má plné kapacity a neuspokojené žadatele o službu (v roce 2015 – 9 matek, 2016 – 17 matek, 2017 – 18 matek, k 17. 5. 2019 – 6 žádostí)
- podmínka pro přijetí mimo jiné: schopnost sebeobsluhy + posláním domova je poskytnout lidem ubytování na přechodnou dobu a pomoci lidem začlenit se do společnosti

Krizové bydlení:

- nově krizový byt v Domažlicích – bydlení na omezenou dobu, poměrně široce definovaná cílová skupina, sociální práce ve spolupráci s Diecézní charitou Plzeň

Ubytovny:

- v ORP nejsou ubytovny s výplatou doplatku na bydlení (dle informací ze setkání 27. 11. je v regionu nově jedna ubytovna se schváleným doplatkem na bydlení)

Sociální oblast:

- **Pečovatelská služba**
  - starostové mají o službě povětšinou povědomí, nevyužívání PS je zdůvodněné péčí rodiny a sousedů
  - první vnímanou potřebou seniorů je z pohledů obcí zajištění obědů – přes PS nebo si to obec zajišťuje sama
  - na Poběžovicku a Kdyňsku je služba poskytována na základě smlouvy s obcí a finanční spoluúčasti

- **Aktivity pro seniory:**
  - aktivit pro seniory je v obcích dostatek, až již pravidelných volnočasových či jednorázových kulturních akcí
  - pro seniory v menších obcích by pomohla větší informovanost o aktivitách a akcích v okolních obcích – informace na jednom místě
- **Drogy:**
  - v některých obcích problémy s konzumací lehkých drog, pouze jednotlivé osoby se závislostí na tvrdých drogách
- **Dluhy:**
  - objevují se v obcích poměrně často – zadlužení občané, exekuce
- **„SVL“:**
  - v regionu se dle starostů nachází několik lokalit, které můžeme označit za problémové, většinou se jedná o jeden či více bytových domů vlastněných soukromými majiteli. Obce se proti tvorbě snaží bránit odkupování volných objektů, ale ne vždy je to v možnostech obce.
- **Prostituce:**
  - obce řeší prostituci, zejména pouliční, a nepořádek, který tím vzniká
- **Opatrovnictví:**
  - zejm. pro malé obce (bez sociálních pracovníků) náročné, nemají na to kapacity
  - problematické hledání potřebných služeb pro opatrovance – postrádány terénní služby pro psychiatricky nemocné osoby, pobytové služby (opatrovanci jsou často mimo cílové skupiny služeb)
- **Výchovný ústav v Hostouni:**
  - zhoršení situace oproti minulosti – problém je vnímán v oblasti snížení pravomocí pracovníků ústavů (vychovatelů)
- **Sociální práce:**
  - obce na Poběžovicu a Kdyňsku dobré zkušenosti se soc. prací
  - některé obce ví o problémech občanů, někdy ale chybí informace o sociálních službách – obce pomáhají v rámci svých možností, ale to nemusí být dostatečné

Další problémy obcí:

- zajištění místních obchodů – nedaří se zajistit, příp. je to komplikované, zvažují se pojízdné prodejny
- chybí lékaři v menších obcích

Závěry – možnosti/potřeby rozvoje:

- evidovat poptávku po bydlení – vést pořadník žádostí o obecní byty a každoročně ji aktualizovat
- evidovat počty osob v bytové nouzi za region
- stanovit pravidla pro přidělování bytů a ideálně bodově hodnocená kritéria (zohledňující sociální situaci)

- ukotvení stávající dobré praxe řešení bytové nouze občanů v pravidlech bytové politiky města
- pravidelně vyhodnocovat situaci a iniciovat diskusi o možném zavedení systému sociálního bydlení v regionu sestávajícího z krizového bydlení a sociálního bydlení v různé formě (jednotlivé byty, ubytovny se „správcem“ atd.) s různou mírou podpory sociální práce dle potřeby
- podporovat dostupné bydlení v regionu napříč cílovými skupinami
- více se zaměřit na prevenci ztráty bydlení – navázat spolupráci se soc. pracovníky při řešení problémů s bydlením – kapacity sociální práce
- podpořit větší informovanost obcí o sociálních službách a větší spolupráci se službami a sociálními pracovníky POÚ

Ad 2. Bariéry, doprava, nezaměstnanost

V další části setkání byla řešena témata společná pro všechny cílové skupiny.

Bariéry

- Mapy bariérových míst jsou vytvořeny i pro Domažlice. Ideální je dále je aktualizovat.

Doprava

- Město Domažlice uvedlo, že projednává návrh na provozování dopravní služby „Taxík Maxík“, která je zřizována ve spolupráci s firmou Dr. Max. Byl vytvořen předběžný rozpočet na celý rok a obec by musela doplácet minimálně 350 tisíc ročně. Dr. Max by poskytl automobil, město Domažlice řidiče, dispečery atd. MCSRS Domažlice uvedlo, že by bylo ochotné službu provozovat pouze v případě finanční podpory města.

- Svaz tělesně postižených Domažlice uvedl, že podnět k této službě vychází od nich. Taxík Maxík funguje již v 11 městech. Dr. Max bezplatně poskytne automobil a dotaci na první rok ve výši 150 tisíc, poté by bylo financování na městě. V případě navázání spolupráce by město Domažlice mohlo dostat auto zhruba v roce 2021. Ročně se podaří Dr. Maxovi koupit 2-4 auta. Podmínka Dr. Maxe je, že ve městě musí být jejich lékárna. Doprava pro seniory a OZP v Domažlicích dle STP chybí.

- CpKP doplnilo, že služba dopravy pro seniory a OZP je provozována v Plzni, auto má k dispozici také například město Zbiroh v SO ORP Rokycany, o zřízení dopravy uvažuje i obec Česká Kubice. Modely a režimy, v jakých služba funguje, jsou různé podle situace.

- MCSRS uvedlo, že by pomohlo také zlepšení dopravní obslužnosti Domažlic. MHD sice funguje, ale je bariérová (jde například o schody do autobusu), bylo by potřeba mít k dispozici nízkopodlažní autobusy. V současné době je k dispozici pouze jeden, který jezdí mimo Domažlice.

Nezaměstnanost

- K tématu nezaměstnanosti uvedla paní Markéta Junková praktické zkušenosti z projektu realizovaného městem Pobežovice ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování. V projektu jsou mimo jiné vytvářena tréninková místa pro lidi, kteří jsou dlouhodobě

nezaměstnaní, ale není to podmínkou, hlavní podmínka je být veden v evidenci ÚP. Cílem je učit lidi pracovním dovednostem, ať už jsou dovednosti pro klienty nové, nebo je postupem času zapoměli. Aktivita projektu zkompetentňuje klienty, aby mohli nastoupit na běžný trh práce. V některých případech probíhá spolupráce s ÚP, který vytipuje konkrétní lidi (se zdravotním omezením, matky samoživitelky atd.). Práce s klienty je založena na dobrovolnosti, pokud chce klient pracovat, najde se mu tréninkové místo a je postupně učen dovednostem – že se do práce chodí vždy ve stanovený čas, když chce jít člověk k doktorovi, musí mít propustku apod. Pro klienty jsou to nové věci (často jsou zapomenuté, pokud třeba hodně dlouho nepracují). Pokud je klient umístěn k zaměstnavateli, musí se mluvit o tom, co od klienta čekat, vede se dialog, jaké to bude, aby se mohl zaměstnavatel „obrnit trpělivostí“ apod. Klienti nemají základní návyky. Aktivita se zatím daří dobře, dle vyhodnocení prošlo tréninkovými místy 50 lidí, skoro třetina se umístila na trhu práce nebo si udrželi místo, které jim bylo nalezeno v projektu. V některých případech se podařilo, že klienti odešli z evidence ÚP a pak se tam vrátili, tím pádem nebyli vedeni jako dlouhodobě nezaměstnaní a měli více možností, ÚP s nimi díky tomu mohl pracovat trochu jinak. Lidé mají různá stigmata (exekuce, nízké vzdělání atd.), která se projekt snaží smazávat tím, že se pokouší ukázat, že i když nemá člověk ukončené základní vzdělání, může získat práci. Podařilo se například namotivovat klientku, aby si dokončila základní vzdělání a poté absolvovala rekvalifikační kurz. Jsou používány měkké nástroje jako je domluva, povzbuzování, vysvětlování, pomáhá i to, že lidé dostávají reálné výplaty. Ve chvíli, kdy člověk netvoří, není nijak užitečný, každý potřebuje jít z práce domů s pocitem, že něco udělal. Když je klient 10 nebo 15 let bez práce, má pocit, že nic neudělal, a podvědomě vnímá sám sebe, jako že je k ničemu. V projektu začínají klienti postupně „rozkvétat“, začínají chodit do práce rádi. Klienti to často nejdříve šidí, ale zhruba po měsíci se to začne měnit, lidé se do práce začnou těšit, dostanou výplatu a přinesou jí domů (to funguje zejména u mužů). Jeden z klientů má několik dětí a byl ohromně zadlužen, měl špatnou pověst ve vztahu k práci. Podařilo se ho umístit do firmy, kde se naučil dělat instalatéra. V dnešní době tam pracuje na plný úvazek, splácí dluhy a říká, že se zase cítí jako chlap. Projevilo se to i na rodinném životě.

Velký problém je, že tréninkových míst je nedostatek, za půl roku bude projekt končit a není nastavená návaznost. Obce a podniky nemají možnost a motivaci tréninková místa udržet, protože by je musely platit samy. Chybí návazný krok směrem k udržitelnosti, není nikdo, kdo by místa převzal. Sociální podniky zoufale chybí. V projektu je klient, který dojíždí do Plzně do Kačaby, ale je z toho už vyčerpaný.

- CpKP ZČ uvedlo, že bude mít setkání s Centrem lidských zdrojů Plzeňského kraje. Bude prostor řešit také informovanost soukromých firem o možnostech sociálního podnikání.

- MCSRS uvedlo, že je zarážející, že lidé, kteří projdou tréninkovým místem, jsou neuplatnitelní na běžném trhu práce, když má každý zaměstnavatel nedostatek pracovníků.

- Paní Junková uvedla, že je problém v tom, že zaměstnanci nechtějí dojíždět moc daleko – bojí se dojíždění. Zároveň není možnost je v tom trénovat, protože (v závislosti na dotaci na projekt) jsou tréninková místa pouze lokální.

Informovanost o službách

- Z hlediska služeb pro seniory by bylo potřeba, aby se více propojovaly terénní a pobytové služby, které mají poměrně vysoký počet akutních žádostí. Ty by mohly představovat potenciální klienty pečovatelských služeb.
- MCSRS uvedlo, že poskytují terénní i pobytové služby, naráží ale na základní problém, klient je schopen zaplatit si terénní službu jen do určité míry, protože PnP využívá celá rodina. Péče pak zahrnuje maximálně dovoz obědů a péči jednou týdně.
- CpKP ZČ navrhlo propojit pobytové služby s terénními službami na Horšovskotýnsku, odkud přichází také klienti do pobytových zařízení na Domažlicku.

V závěru setkání připomněla paní Martina Najmanová z KÚ PK nový krajský webový portál sociálních služeb, který mohou poskytovatelé začít využívat.

Dne: 19. 11. 2019

Zpracoval: Mgr. Ondřej Raffel, CpKP ZČ

Ověřila: Tereza Eberlová, CpKP ZČ